त्वया सनाथा नाथवती जानकी परेण नसुलभा नसुग्रहा ज्वलितामग्निचूडामग्निशिखामुपेत्य स्पृष्ट्वा कश्चिदपि नदह्यतेइतिनापितु वन्हिव्यतिरिक्तः सर्वोपि दह्यतएव अतोयानीता सा तत्प्रतिकृतिरेव सातु त्वदुपासिताग्नाविति व्यंग्यं ॥ १८ ॥ रामः अप्रधृष्यन्यायोपेतत्वादविचाल्यं स्वभावजं तत्त्वार्थकं वाक्यमुक्तवंतं लक्ष्मणसहितं लक्ष्मणमुवाच ॥ किमुवाच ॥ यत्त्वया प्रयुक्तं वाक्यं तद्धितं तत्कालसुखं पथ्यं कालांतरेपि सुखं ॥ नयप्रसक्तं राजनीत्युपेतं ॥ सामाहितधर्मार्थाभ्यां समाहितं संगतं ॥१९॥ तस्मात्त्वदुक्तं निःसंशयं कार्यं त्वद्वाक्यार्थोऽनुष्ठेयएव ॥ अनुष्ठेयमाह अवेक्षितव्यं ॥ समाधियोगेन भगवत्तत्त्वं द्रष्टव्यं क्रियाविशेषः कर्मयोगः सोपि अनुवर्तितव्योनुष्ठ

नजानकीमानववंशनाथत्वयासनाथासुलभापरेण॥ नचाग्निचूडांज्वलितामुपेत्यनदह्यतेवीरवरार्हकश्चित् ॥१८॥ सलक्षणंलक्ष्मणमप्रधृष्यंस्वभावजंवाक्यमुवाचरामः॥ हितंचपथ्यंचनयप्रसक्तंससामधर्मार्थसमाहितंच ॥१९॥ निःसंशयंकार्यमवेक्षितव्यंक्रियाविशेषोप्यनुवर्तितव्यः॥ नतुप्रवृद्धस्यदुरासदस्यकुमारवीर्यस्यफलंचचिंत्यं॥ २० ॥ अथपद्मपलाशाक्षींमैथिलीमनुचिंतयन्॥ उवाचलक्ष्मणंरामोमुखेनपरिशुष्यता॥ २१ ॥ तर्पयित्वासहस्राक्षःसलिलेनवसुंधरां॥ निर्वर्तयित्वासस्यानिकृतकर्माव्यवस्थितः॥ ॥ २२ ॥ दीर्घगंभीरनिर्घोषाःशैलद्रुमपुरोगमाः॥ विसृज्यसलिलंमेघाःपरिशांतानृपात्मज॥ २३॥ नीलोत्पलदलश्यामाःश्यामीकृत्वादिशोदश॥ विमदाइवमातंगाःशांतवेगाःपयोधराः॥ २४॥

यः ॥ हेकुमार ननु कर्मज्ञानयोगौ हित्वा प्रकर्षेण वृद्धिप्राप्तस्यातएव दुरासदस्य वीर्यस्य वीर्यवतः कर्मणः फलंच फलमेव चिंत्यमपेक्षणीयं ॥ अनेन यावत्फलं निदिध्यासनकर्मसमुच्चयउक्तः ॥ २० ॥ लक्ष्मणवचसा तत्कालं स्वस्थस्यापि पुनर्मैथिलीं स्मृत्वा खिद्यमानस्य शरदनुभववर्णनं अथेत्यादि ॥ २१ ॥ निर्वर्तयित्वा संपाद्य ॥ अहंत्वकृतकर्मेतिव्यंग्यं ॥ २२ ॥ गच्छंतीतिगमाःपचाद्यच् ॥ शैलद्रुमपुरइतिद्वितीया बहुवचनांतं तान्गच्छति तथाभूत्वा सलिलं विसृज्य परिशांताः ॥२३॥ नीलोत्पलदलश्यामाइतिपयोधरविशेषणं॥ अहंत्वशांतकामवेगइतिव्यंग्यं॥ एवमग्रेप्यूह्यं॥२४॥